09.10.2020

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Maatalousjaosto

ASIA: HE 146/2020 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2021 – PL 30 JA MAHDOLLISET KIPUPISTEET

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund r.f. on tutustunut hallituksen talousarvioesitykseen vuodelle 2021 ja toteaa seuraavaa:

- Suomen maatalouden kannattavuus on useita vuosia peräkkäin ollut erittäin huono. Luonnovarakeskus Luken mukaan vuonna 2020 maatolouden kannattavuuskerroin on 0,36. Tämä tarkoittaa, että maatalousyrittäjän tuntipalkka jää 5,9 euroon ja oman pääoman korkotuotto 1,3 prosenttiin. LUKE:n tilastot ja ennusteet tuovat tuottajien taloudellisen tilanteen karusti esille. Käytännössä useissa tiloissa ei ole enää taloudellisia puskureita.

- Kannattavuuteen vaikuttaa maatalouden markkinatulot, tukitasot ja kustannuskehitys. SLC toteaa, että hallitusohjelmassa on huomioitu maatalousalan kriittisen heikko kannattavuustilanne ja että vuoden 2020 talousarvio noudattaa hallitusohjelmaa.

- Tähän asti maa- ja metsätalousalalla markkinat kokonaisuutena eivät ole supistuneet Coronapandeminan takia samalla tavalla kuin tietyillä muilla aloilla. Tietyt tilat ja maaseutuyritykset ovat menettäneet markkinat pandemian seurauksena.

- SLC haluaa nostaa esille, että on edelleen vaarana että maataloustuotteiden hinnat laskevat Coronapandemian aikana ja että vaikein tilanne on edelleen edessämme. EU:n markkinoilla on ollut markkinahäiriötä ja EU:n komissio on ottanut käyttöön meijerituotteiden, naudan- ja lammaslihan kriisivarastoinnin vakauttamaan markkinoita, ja myös tietyt toimenpiteet HoReCa-sektorille ja peruna-alalle. **On erittäin tärkeää, että sekä Kuluttaja- ja kilpailuvirasto että Elintarvikemarkkinavaltuutettu seuraa elintarvikemarkkinoiden toimivuusuutta kriisin aikana, ja reagoivat jos tulee markkinahäiriöitä tai markkinaylivoiman väärinkäyttöä.**

- Suomen elintarvikeviennin kasvupotentiaali on merkittävä. Talousarviossa on varattu hallitusohjelman mukaisesti määrärahaa ruokaketjun kehittäminen-luvussa. Viennin edistäminen on erittäin pitkäjänteinen työ ja on koko Suomen näkökulmasta tärkeää, että vientiponnistukset jatkavat.

- SLC toteaa, että määrärahaa Eläinten hyvinvointikorvaukselle nousee 5 miljoonalla eurolla verrattuna vuoteen 2020. Lisäys on tervetullut ja tarkoittaa että nykyiset 6 100 kotieläintuottajaa voivat uusia sopimusta niin halutessaan ja uusia tiloja voivat tehdä eläinten hyvinvointisitoumusta.

- SLC pitää tärkeänä, että Maatilatalouden kehittämisrahastoon siirretään määrärahaa hallitusohjelman mukaisesti. Makeran pääomittaminen on välttämätön, jos me jatkossakin

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0

haluamme saada investoinnit liikkeelle ja kehittää Suomen maataloutta ja saada uusia, nuoria yrittäjiä aloittamaan tuotantoa.

- Toimenpiteet ilmastonmuutosta vastaan ovat erittäin vahvasti esillä poliittisessa keskustelussa ja hallitusohjelmassa. Maa- ja metsätalous on ainoa sektori, joka sitoo hiiltä eli toimii hiilinieluna. Jos me haluamme saavuttaa hiilineutraalisuuden 2035 on erittäin tärkeää, että suomalainen tutkimus on mahdollisimman korkeatasoinen ja käytännönläheinen. Tuoreessa maatalouden ilmastotiekartassa, jonka MTK ja SLC tilasivat Lukelta, esitetään eri skenaarioita, miten maatalouden päästöjä ja hiilensidontaa voidaan parantaa. Tätä työtä pitää jatkaa tiiviissä yhteistyössä tutkimuksen ja tuottajien välillä, jotta pääsemme Suomessa aitoihin tuloksiin. SLC alleviivaa, että Luonnonvarakeskuksen resursseja pitäisi parantaa niin että saamme mahdollisimman nopeasti luotettavat, Suomen olosuhteiden mukaiset tutkimustulokset, jotta niiden avulla voimme tehdä oikeita päätöksiä ja ratkaisuja ilmaston kannalta.

- Talousarviossa tulisi näkyvimmin näkyä tuottajien ilmastotiekartan esille tuoma tarve biokaasuinvestoinneille. SLCn näkemys on, että biokaasutuotannon kehittämiseen tulisi varata enemmän kuin 4 milj. euroa. Ilmastotiekartta tuo myös esille tuottajien koulutus- ja neuvontatarpeen.

- Hallitusohjelmassa biokaasutuotanto on nostettu esille ja biokaasuohjelma saa myös merkittävän rahamäärän. SLC näkee pienimuotoisessa biokaasutuotannossa todella ison potentiaalin.

- Afrikkalainen sikarutto on erittäin vakava uhka suomen sikatuotannolle ja tulee koko aika lähemmäksi meidän rajojamme. SLC näkee, että ASF torjumiseen tarvitaan jatkossakin rahoitusta.

- Petovahinkojen osalta määrärahaa on vuosien mittaan korjattu ylöspäin. Ns. Lex Hallan (he 318/2019 vp) kumoamisen jälkeen on ollut mahdollista maksaa korvaukset täysimääräisenä kaikille vahingonkärsijöille. SLC pitää tärkeänä, että korvaustasot jatkossakin ovat täysmääräiset ja ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin tulisi panostaa vielä enemmän.

- SLC toteaa, että valtion avustus raadonkeräilyyn on ollut jo viisi vuotta saman tasoisena. Olisi hyvä tarkentaa tasoa, jotta lisääntyneet kuljetus- ja muut keräilykustannukset eivät vaikuta tuottajien kustannuksiin.

- Kotieläintuottajien työtaakka on todella raskas ja uhkaa kasvaa vuodesta toiseen, kun eläinmäärä per tila kasvaa. Vuosilomaan oikeutettujen yrittäjien määrä alenee vuosittain 6 – 8 %. Lomituksen rahantarve on alentunut viime vuosina yli 10 M€/v ja sama kehitys jatkunee myös lähivuosina. Hallitusohjelmassa on kirjoitus, että lomituslainsäädäntö uudistetaan. SLC:n mielestä olisi tärkeää pidentää viljelijän vuosilomaa nykyisestä 26 päivästä. Nopean rakennekehityksen vuoksi syntyviä säästöjä pitäisi ottaa uudelleen käytettäviksi.

- Nuorten yrityskasvatuksessa 4H-toiminta on yksi tärkeä lähestymistapa yrittämiseen. SLC:n mielestä satsaus 4H-toimintaan on investointi tulevaisuuteen.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.

Mats Nylund, puheenjohtaja

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0